

A PALÓCFÖLD SZELLEMI ERŐTERE 2016 ÉS 2022 KÖZÖTT

Amikor 2016 májusában megbízást kaptam a *Palócföld* főszerkesztői feladataira, még ebben az egyre virtualizálódó világban is elsőrendűnek tartottam a nagy múltú folyóirat nyomtatott lapszámainak folyamatos, színvonalas és tartalmas megjelenését, noha egyre inkább megkérdőjelezzük informatizált évszázadunkban a művészet és az életvitel klasszikus formáit. Az olvasói igények egybeestek elképzeléssel: a lapszámokban legyen meghatározó a lokális kultúra szellemi ereje, kerüljenek előtérbe (*erőtérbe*) a *genius loci* képviselő alkotó emberek. Fontosnak tartottam a néprajz, a néplélek megjelenítését a lapban. De mivel az elszigeteltség nem tesz jót egy kultúrközösségnek, ezért az országos irodalmi-kulturális vérkeringésben igyekeztem tartani szellemi közösségünket, illetve fontosnak tartottam nyitni a magyar nyelvterület más részein működő alkotócsoportok, alkotó személyek szellemisége irányába. S bár a lapszámok a – gyéren csörgedező – pénzforrások segítségével folyamatosan, egyre nagyobb (eladott) példányszámban érték el olvasóközönségüket, az online térben is rendszeresen szükséges volt jelen lenni. A lapszámok tartalma az utóbbi évtizedekben könnyen elérhetővé vált, a számok nemcsak a könyvtárak archívumában, de több helyen interneten is elérhetők (az OSZK virtuális folyóirattárában és a kiadó, a BBK oldalán), ezért nem a papíralapú folyóiratszámok bemutatására szánom a limitált karakterszámot, sokkal inkább a *Palócföld* szellemi erőterének kiterjesztéseként is felfogható, a folyóirat szerkesztőségének életében újdonságként jelentkező aktív virtuális környezetről kívánok szót ejteni. A blogoldal, a közösségi platformok (Facebook-, Instagram-oldal) kibővítették a folyóirat szellemi közösségéhez kapcsolódó alkotók megjelenési lehetőségeit. Az *Ugródeszka*-rovatunk – nevének metaforikus jelentéséből következően – fóruma volt a fiatal költő-, író- és képzőművész-tehetségek megjelenésének. A Miskolci Egyetem Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében oktatóként – együttműködve kolléganómmal, az író-irodalomtörténész Kiss Noémivel – a kritikaírásban tehetséges egyetemi hallgatóknak adtunk lehetőséget a bemutatkozásra blogoldalunk Kortárs Kritikai Műhely oldalán, egyben a kortárs irodalmi alkotások bemutatása egyfajta szemlét is jelentett olvasóinknak.

A középiskolai korosztállyal is kapcsolatot tartottunk. Találkoztunk rendhagyó irodalomórákon, az irodalom és a művészetek iránt érdeklődő diákok szerkesztési lehetőséget kaptak a blogoldal és a Facebook-oldal bizonyos rovataiban, ezenkívül pályázatokat hirdettünk középiskolásoknak. Ezek közül kiemelkedő a 2019-ben 65. évfolyamába lépett folyóirat logójának elkészítésére kiírt diákpályázat, amelyet a Salgótarjáni Madách Imre Gimnáziummal közösen hirdettünk meg, s a nyertes diákalkotás (főként néptáncmotívumokra alapozott embléma) díszítette az évfordulós kiadványainkat.

Az online platformok ugyanakkor olyan új műfajok bevezetését is szolgálták, mint pl. a Covid-vírus idején szerkesztett virtuális lapbemutató, amely valójában munkatársunk, Tajti Bálint által készített kisfilm. Vagy az online könyvhét, amelynek minden napján egy-egy ismert költő, író, irodalomtörténész aktuális gondolatait közöltük a blogoldalunkon, így tettük teljessé az érintkezésmentes időszakban az olvasóinkkal való találkozást. A blogoldalunk *Reggeli KV* rovatát követő olvasóink kávéjukat egy-egy irodalmi vagy képzőművészeti élmény közben fogyaszthatták el; társművészeti ágak is megjelentek, vasárnaponként a zenei rovatunkban (*Vasárnapi zene*) Nógrádhoz kötődő zenészek szolgáltattak muzsikát.

A vírus, az elzártság s az ezt felülíró kapcsolódási vágy szülte a verspárbaj meghirdetését. Időről időre felkértünk két költőt, akiknek az jelentette a kihívást, hogy megadott szavak alapján petrarcai szonettet kell írniuk, így „párbajozva” egymással. Az Art’húr Irodalmi Kávéházzal működtetett program jól szolgált a természetes emberi érintkezés nélkül maradt, szükségszerűen bezárkózásra ítélt olvasókat.

Partnerségben sem volt hiány: a Nógrád Megyei Hírlap – dr. Csongrády Béla főmunkatársunk értő cikkeivel – folyamatosan, a Salgótarjáni Városi Televízió alkalmanként adott hírt tevékenységünkről. Meghívást kaptunk az Írószövetségbe, a fővárosi székházban bemutathattuk a folyóiratot. Az Art’húr Irodalmi Kávéházzal több ihletett közös tevékenységünkön kapcsolódtunk egymáshoz. A Balasgyarmati Artéria Nyugat-Nógrádban hirdette a *Palócföld* ügyének fontosságát; a Zenthe Ferenc Színházzal közösen drámapályzatot írtunk ki; a jelenlegi és a történelmi Nógrád vármegyei könyvtárakkal, múzeumokkal, kulturális intézményekkel, önkormányzatokkal, gyülekezetekkel együttműködve rendezvényeket tartottunk. Ráduly Csaba borítótervező – hét éven át minden alkalommal egyedi – munkája és a borítólapokon szereplő, többnyire Nógrádhoz kötődő művészek alkotásai figyelemre érdemessé tették a lapszámokat, a belív szövegtestének gondozását Hernádiné Bakos Mariannával végeztük.

A folyóirat 70 éve van jelen az irodalmi-kulturális palettán. Minden évtizedében fontos szerepet töltött be a magyar irodalom életében – fogalmazhatunk

némi elfogultsággal, ugyanakkor hitelesen. Jelentős emberek, fontos alkotások jelentek meg a folyóiratban. A lapszámok egy-egy irodalmi-kulturális éra lenyomatai, mintegy múzeumként, archívumként őrzik a Nógrádhoz, a magyar kultúrához és közelethez kapcsolódó viszonyulásokat, érzéseket, szemléletet, habitust, magatartást. Értékeket. Az, hogy 2018-ban a folyóirat bekerült a Nógrád Megyei Értéktárba, azaz nógrádikumná lett, jól mutatja, hogy a közösség megérezte és megértette: a folyóirat alapvetően a nógrádi, a palóc kultúrtáj értékeinek közvetítője. Amikor lehetőséget kaptam arra, hogy főszerkesztője legyek a lapnak, akkor ezt a szép terhet, a patriótaelkürettel végzett értékőrző munkát, a szellemi szerepvállalást láttam meg a feladatban. A sok-sok lapbemutató, könyvbemutató rendezvény, író-olvasó találkozó, a *Palócföld Könyvek* két újabb kötetének kiadása együttesen, az emberi lélek kivételével érdemes arra, hogy szép „életszakasz”-ként tekintsünk a 70 évben a 7 évre.

